

יום ו', י' באלול תשע"א (09 בספטמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

בפרסום המהדורה השניה, בשבוע שעבר, של הדף ב'סיבובו' הנוכחי (בע"ה נמצא את הכוחות ואת הפנאי להמשיך אותו הפעם ללא הפסקות בלתי-מתוכננות), קבלנו מספר הערות על דברים שהיה רצוי להוסיפם כדי להשלים את מה שהעלינו בדף. אנחנו מברכים ומתברכים ביוזמות אלה, ומבקשים לעודד אותן ואתכם – להמשיך, להגיב ולהעיר על דברים שכן כתבנו או שלא הזכרנו. הכל לטובת הכלל! בין הדברים שהערתם על כך:

1. יישוב נוסף שנקרא על שם שופט, ולא הזכרנו אותו – במקרה זה, עתניאל בן קנז, הוא השופט הראשון אחרי יהושע בן-נון, שהנחיל את הארץ לבני ישראל. וביישוב הנקרא על שמו, עתניאל, בדרום הר-חברון, גרה משפחת אחד הבנים שלנו (וכן של אותה קוראת [תודה למ'ק] שהפנתה את תשומת לבנו להשמטה הזו...!)

2. וקורא אחר, שהיה בין המגורשים מגוש קטיף, כותב כי "ראוי להוסיף שיום ח' באלול (שלשום) הוא יום נטישת צה"ל את חבל עזה במהלך הגירוש, ויום שריפת בתי הכנסת בחבל עזה. [תודה לנ"ס]
[יש לשים לב לניגוד בין אירוע זה לבין זה שהזכרנו אותו בדף לאותו תאריך: ביום ... ח' באלול, בשנת תרפ"א (1921-5681), ראשית מפעל ההתיישבות בעמק יזרעאל המערבי: הקמת נהלל...]

ואגב נהלל:

3. אחד מכם [תודה לע"ד] כותב לנו "כי הופיע בדף, הקמת המושב נהלל והמבנה המעגלי שלו. כדאי להזכיר בהקשר זה את שמו של ריכרד קאופמן, אדריכל ובונה ערים שעלה לארץ ב-1920 בהזמנתו של ארתור רופין. קאופמן היה גדול בוני הארץ בכל התחומים, ובין השאר תכנן 100 ישובים וביניהם את נהלל."

CCCCCCCCCCCCCCCCCCCCCCCCCCCCCCCC

ולשבוע שלפנינו...

ואלה ימי השבוע ש-(י)היה...

היום, י' באלול, בשנת תש"ח [1948], בשעת מלחמת קוממיות, נחנך בית המשפט העליון של מדינת ישראל ובאותה שעה, נתמנה משה זמורה (1888-1961), לנשיאו הראשון.

מחר, בשבת קודש, י"א באלול, בשנת 5688 (1928), בפריז חתמו 5 מדינות על אמנת קלוג-בריאן, השוללת מלחמה כאמצעי ליישוב מחלוקות. בהמשך חתמו על האמנה עוד 48 מדינות. אמנת קלוג-בריאן (Kellogg-Briand pact), נחתמה בפריז, ביוזמת שרי החוץ של ארה"ב ושל צרפת, פרנק קלוג ואריסטיד בריאן. ההסכם שלל את המלחמה כמכשיר לניהול מדיניות וצייד בהידברות בין האומות ליישוב הסכסוכים ביניהן. חתמו עליו כ-60 מדינות, אך רבות מהן הוסיפו לחתימתן תנאים מסייגים, כגון הרשות לפתוח במלחמה לצורך הגנה עצמית. באמנה לא נכללו סאנקציות נגד מדינות תוקפניות, וערכה היה סמלי בלבד.

"מקלות מים רבים--אדירים משפריים אדיר במרום ה'." [תהלים צ"ג 4]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום ששי בשבת

כניסת השבת	(ב"ש): 18 ³³	(י-ם): 18 ¹⁸	(ת"א): 18 ³⁴	(חיפה): 18 ²⁴
צאת השבת	(ב"ש): 19 ³⁰	(י-ם): 19 ²⁸	(ת"א): 19 ³⁰	(חיפה): 19 ³⁰

יום נעים ושבת שלום ומבורך!

פרשת השבוע: **"כי-תצא"** [דברים כ"א 10 – כ"ה 19]

הדף מוקדש לפדיון נפשם של נעדרי וכלואי ישראל, ורפואתם השלמה של יעקב זאב בן נחמה וליעל בת אסתר בתוך שאר חולי ישראל

יום ו', י' באלול תשע"א (09 בספטמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

ביום ראשון, י"ב באלול, בשנת תרע"ח (1918), הגיעה לארץ משלחת רופאים ואחיות שהיתה ראשיתו של מפעל הדסה בתחומי הבריאות והחינוך.

ביום שני, י"ג באלול, בשנת 5659 (1899), אחרי הרשעתו במשפטו הראשון, זכה אלפרד דרייפוס, במשפט חוזר, להפחתת עונשו ממאסר עולם באי השדים ל-10 שנות מאסר בלבד(!), וזמן קצר לאחר מכן הוענקה לו חנינה.

ביום שלישי, י"ד באלול, לפני 76 שנה – בשנת תרצ"ה [1935] - זאב ז'בוטינסקי ייסד בוינה את התנועה הציונית החדשה הרביזיוניסטית. התנועה נמצאה במתח עם התנועה הציונית העולמית ובייחוד לאחר רצח ארלזורוב. שבר ממשי בין התנועות הגיע עם ההחלטה שלא לאפשר פעולות עצמאיות של גופים ציוניים. כעבור 11 שנים התנועות התאחדו.

ביום רביעי, ט"ו באלול, בשנת תשי"ג (1953-5713), נתקבל חוק שיפוט בתי דין רבניים (חוק הנישואין והגירושין) ע"י הכנסת. חוק זה מהווה אחד מחוקי היסוד בקביעת צביון המדינה.

על עניין הגירושין: המונח גט אינו נמצא בעברית המקראית, אלא הוא נקרא [בפרשת השבוע, פ' "כי-תצא", דברים כ"ד 1] **"ספר הכריתות"**. המונח "גט" הוטבע בזמן התלמוד כשם לתעודת הגירושין. מגלה לנו ר' אליהו, הגאון מוילנה, שבכל התורה כולה, אין מקום אחד שבו סמוכות האותיות **ג** ו-**ט** זו לזו. **אין הן מופיעות בסמוך במילה אחת, ואף לא כאות אחרונה וראשונה של מילים סמוכות.** (וכל זה לפני כ-250 שנה, שאז לא היו מחשבים...!) והוא מסביר כי כיוון שאותיות אלה תמיד מופרדות זו מזו, הן הכותרת המתאימה לאותו שטר, שכל כולו לא בא אלא להפריד את בני הזוג זמ"ז. [עולם האותיות]

ביום חמישי, ט"ז באלול, בשנת תשל"ח (1978-5738), נחתם עוד הסכם: הפעם הסכם משולש בין ישראל למצרים בהשתתפות ארה"ב – הסכמי קמפ דייוויד. והוא הסכם שעליו מבוסס חוזה שלום ראשון בין ישראל לבין מדינה ערבית.

§§§§§§§§§§§§§§§§

דבר אחד לקראת שבת...

בפרשת השבוע, פ' "כי-תצא", כתוב:
"לא יבוא עמוני ומואבי בקהל ה' ... עד עולם. על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים בדרך בצאתכם ממצרים ואשר שכר עליך את בלעם בן בעור ... לקללך. ... לא תדרוש שלומם וטובתם כל ימך לעולם." [דברים כ"ג 4 - 7]

ולעומת זאת: "לא תתעב אדומי כי אחיך הוא, לא תתעב מצרי כי גר היית בארצו." [שם שם 8]

"מקלות מים רבים--אדירים משפרי-ים אדיר במרום ה'." [תהלים צ"ג 4]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום ששי בשבת

כניסת השבת	(ב"ש): 18 ³³	(י-ם): 18 ¹⁸	(ת"א): 18 ³⁴	(חיפה): 18 ²⁴
צאת השבת	(ב"ש): 19 ³⁰	(י-ם): 19 ²⁸	(ת"א): 19 ³⁰	(חיפה): 19 ³⁰

יום נעים ושבת שלום ומבורך!

פרשת השבוע: **"כי-תצא"** [דברים כ"א 10 - כ"ה 19]

הדף מוקדש לפדיון נפשם של נעדרי וכלואי ישראל, ורפואתם השלמה של יעקב זאב בן נחמה וליעל בת אסתר בתוך שאר חולי ישראל

יום ו', י' באלול תשע"א (09 בספטמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

למה השוני הזה – בין יחסינו כלפי העמונים והמואבים לעומת האדומים והמצרים? ומסבירים: רבי סימון בשם רבי אליעזר אומר, בעשיית חסד עם הזולת [יש] ארבע שיטות - ביניהן מי שלא עושה חסד עם מי שלא צריך לחסד, כמו אצל העמונים והמואבים עם ישראל. שכתוב: "על דבר אשר לא קידמו אתכם בלחם ובמים" – וכי צריכים היו להם לישראל? והלא כל אותן ארבעים שנה, שהיו ישראל במדבר, היה המן יורד להם והבאר עולה והשליו מצוי להם וענני-כבוד מקיפים אותם ועמוד ענן נוסע לפניהם! אלא, דרך-ארץ הוא (=מנהג מקובל בקרב הבריות): הבאים מן הדרך, מקדימים להם במאכל ובמשתה. [מדרש דברים רבה]

...דבר אחר לחודש אלול...

"כמים הפנים לפנים פן לב-האדם לאדם." [משלי כ"ז 19]

לכאורה יש להתבונן בפסוק זה שחיבר אותו שלמה המלך לפני אלפי בשנים. מדוע הוא השתמש דוקא בדימוי 'למים' – "כמים הפנים לפנים"? למה שלח אותנו להרחיק לכת עד שפת הנהר...?

הרי עוד במצרים היו לסבתות שלנו את המראות הצובאות [שהשתמשו בהן בשדות כדי לעודד את בעליהן לעסוק במצוות פריה ורביה],

[הכניסו במשכן המדבר: את הכיור הראשון הכינו מנחושת שנלקחה מראות נשות ישראל. "ויעש את הכיור נחשת ואת פנו נחשת--במראת הצבאת אשר צבאו..." [שמות ל"ח 8]]

חז"ל מסבירים, שהמראות צובאות הן מראות של נשים שהתייפו בעזרתן, כדי לחזק את התא המשפחתי בזמן השעבוד במצרים, וכדי להרבות את הילודה בעם ישראל. משה רבנו סבר שאין זה ראוי להשתמש לכיור במראות אלו, שיש בהן אלמנט של תאוה, וה' הורה לו להשתמש בהן, כי בזכות נשים אלה ומעשיהן עם ישראל החזיק מעמד במצרים. [תנחומא, פרשת פקודי, סימן ט']

וכי בירושלים של שלמה המלך לא היו מצויות מראות??

הסביר על כך הרבי שר שלום מבעלזא:

"כשיש לך מראה, הנך עומד זקוף ומביט בה בקורת רוח. לעומת זאת, כשתעמוד על שפת הנהר, תצטרך לכופ את קומתך, להשפיל מבטך אל המים – או אז תהיה 'פנים אל הפנים'. כי כדי להעריך נכונה את מעלותיו של חברך, עליך להכניע מעט את גאוותך.

זוהי עבודת ה'אלול' – לחוש שאני 'לא' ואז אהיה 'לו'. ככל שאני אצמצם את אנוכיותי, תתרחב בי מידת השייכות והנשיאה בעול עם חברי.

ועכשיו: 'אלול' – נוטריקון: 'א'ני לא ואני לו'. נעשה מעצמנו 'לא' (וכן באנגלית, נעשה מעצמנו "low" (נמוכים) – [תודה לא"י]), ובכך נהיה "לו"!

[ומתוק האור" ליימים נוראים, עמ' 66, ר' ש' לוונשטיין]

"מקלות מים רבים--אדירים משפריים אדיר במרום ה'." [תהלים צ"ג 4]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום ששי בשבת

כניסת השבת (ב"ש): 18³³ (י-ם): 18¹⁸ (ת"א): 18³⁴ (חיפה): 18²⁴

צאת השבת (ב"ש): 19³⁰ (י-ם): 19²⁸ (ת"א): 19³⁰ (חיפה): 19³⁰

יום נעים ושבת שלום ומבורך!

פרשת השבוע: "כי-תצא" [דברים כ"א 10 – כ"ה 19]

הדף מוקדש לפדיון נפשם של נעדרי וכלואי ישראל, ורפואתם השלמה של יעקב זאב בן נחמה וליעל בת אסתר בתוך שאר חולי ישראל

יום ו', י' באלול תשע"א (09 בספטמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

בברכת שבת שלום ומבורך,
ברכה ומרדכי

"מקלות מים רבים--אדירים משפרי-ים אדיר במרום ה'." [תהלים צ"ג 4]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום ששי בשבת

כניסת השבת (ב"ש): 18³³ (י-ם): 18¹⁸ (ת"א): 18³⁴ (חיפה): 18²⁴

צאת השבת (ב"ש): 19³⁰ (י-ם): 19²⁸ (ת"א): 19³⁰ (חיפה): 19³⁰

יום נעים ושבת שלום ומבורך!

פרשת השבוע: "כי-תצא" [דברים כ"א 10 – כ"ה 19]

הדף מוקדש לפדיון נפשם של נעדרי וכלואי ישראל, ורפואתם השלמה של יעקב זאב בן נחמה וליעל בת אסתר בתוך שאר חולי ישראל